

УДК 634.852:631.527.6(477.7)

АГРОБІОЛОГІЧНА І ТЕХНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КЛОНІВ ВИНОГРАДУ СОВІНЬОН ЗЕЛЕНИЙ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Савчук Ю.О.

к. с./г. н., завідувач кафедри садівництва,
виноградарства, біології та хімії
yur.savchuck@ukr.net

Руденко М.О.

masha.id0505@icloud.com

Одеський державний аграрний університет,
м. Одеса, Україна

Анотація: викладено агробіологічну і технологічну характеристику клонів R-320, R-357 та R-374 сорту винограду Совіньон зелений, які культивуються в умовах півдня України. Показана проявлена відмінність між клонами в однакових умовах вирощування.

Ключові слова: *технічний виноград, клон, Совіньон зелений, площа листової поверхні куца, об'єм однорічного приросту, цукристість, урожайність..*

Виноградарство – високо інтенсивна, економічно вигідна галузь агропромислового комплексу. Основним завданням розвитку сучасного виноградарства є оновлення та вдосконалення сорту з метою підвищення його продуктивності, якості, всебічної стійкості до хвороб і шкідників. Адже хороший сортимент винограду є основою стійкого виноградарства та визначає економічний добробут промислових підприємств та їх конкурентоспроможність на ринку винограду та вина. Останнім часом використання клонів класичних сортів винограду при вирощуванні нових виноградних насаджень у багатьох країнах світу дозволило підвищити продуктивність виноградарства, проте відомо, що у різних ґрунтово-

кліматичних виноградна рослина по-різному виявляє свій біологічний потенціал, тому вивчення властивостей клонів сортів у конкретних умовах, є досить актуальним і доцільним питанням [1, 2, 3, 4].

Метою наших досліджень було вивчення клонів винограду сорту Совіньон зелений в умовах Півдня України.

Дослідження проводились у ДП «Агро-Коблево», на клонах R-320, R-357 та R-374 сорту винограду Совіньон зелений. Саджанці цих клонів були привезені з Італії, виробництва Rauschedo. Усі клони щеплені на підщепі *Berlandieri* * *Riparia* CO4. Схема садіння кущів $3 \times 1,25$ м, формування кущів – двосторонній кордон з висотою штамбу 80 см, шпалера одноплоскісна вертикальна.

Біометричні показники куща включають навантаження пагони, кількість листків, діаметр листа, площу листової поверхні куща, довжину пагонів, діаметр пагонів і об'єм однорічного приросту. Розглядаючи дані наших досліджень на показник площі листової поверхні куща, бачимо, що навантаження кущів вічками залишали в межах дослідних варіантів приблизно однаковим, але кількість розвинутих пагонів була не однакою. У контрольного сорту навантаження пагонами становить 27,0 шт., у клону R-320 дорівнює 28,1 шт., у клону R-374 навантаження становить 28,3 шт. та найбільше навантаження пагонами відмічене у клону R-357 і становить 29,0 шт. Що, на нашу думку, пов'язано з найкоротшим періодом вегетації даного клону, що призвело до кращого визрівання лози та збереження зимуючих вічок.

Площа листової поверхні клонів та контрольного сорту дуже коливалася між собою, всі клони за даним показником перевищили контрольний сорт винограду Совіньон зелений. Так площа листової поверхні куща контролю становила $6,62 \text{ м}^2$, у клону R-320 вона сягає $7,36 \text{ м}^2$, у клону R-357 становить $7,94 \text{ м}^2$ і це найбільший показник та у клону R-374 становить – $7,09 \text{ м}^2$.

Різниця площі листової поверхні куща між клонами та контрольним сортом становить у межах $0,47\text{-}1,32 \text{ м}^2$, при показнику $\text{НСР}_{05} 0,35 \text{ м}^2$ ці перевищення досить

суттєві над контрольним сортом. Таке перевищення площі листової поверхні куша над контрольним сортом, в свою чергу, призвело до більшої облистяності гектару виноградних насаджень даних клонів, що насамперед призведе до кращої фотосинтетичної активності і забезпечить в деякій мірі кращу продуктивність виноградних насаджень.

Стосовно об'єму однорічного приросту куша на гектар, то знов ж таки найбільшим він виявився у клону R-357 – 3,39 м³. У відсотковому співвідношенні клони перевищують контроль на 13 % клон R-320, клон R-374 на 12 %, а клон R-357 на 21 %.

Продуктивність є одним із найважливіших показників будь-якої культури, оскільки показує кількісні та якісні характеристики врожайності рослин, а також біологічну здатність рослин до плодоношення. Таким чином, урожай з куша у контрольному сорті становив 3,33 кг, у клону R-320 та R-357 він сягав біля 3,49 кг та 3,48 кг, відповідно. Найбільша прибавка урожаю з куша спостерігалась у клоні R-374 і становила 4,02 кг, що на 0,69 кг більше за контроль. Відповідно і урожайність з 1 гектару склалася аналогічно урожаю з куша. Найменшою вона була у сорту Совіньон зелений (контроль), яка становить 88,81 ц/га, а найбільшою у клону R-374, яка дорівнює 109,6 ц/га.

Цукристість ягід у дослідних варіантах знаходилась в межах вимог для даного сорту винограду – 198,8-213,8 г/дм³. Титрована кислотність у клонів та сорту Совіньон зелений майже однакова і знаходиться в межах 6,3-6,6 г/дм³. Тобто, клони при відносно високій врожайності при цьому мали досить високу якість ягід винограду.

В залежності від того, яка буде якість ягід винограду, буде залежати якість виготовлених виноматеріалів з даного сорту винограду, що є визначним показником при вивченні винних сортів винограду. За хімічними властивостями виноматеріалу визначали об'ємну долю етилового спирту у виноматеріалі клонів сорту винограду Совіньон зелений, яка становила в межах 11,5-12,3 % об.. Такий високий вміст

алкоголю залежав насамперед від погодних умов 2021 року (цукристість у соку становила 198,8–213,8 г/дм³). Відповідно, всі виноматеріали мали достатню кількість етилового спирту, що дозволяє вино витримуватись і довго зберігатися.

Показники титрованої кислотності знаходились в допустимих межах (6,3-6,5 г/дм³), по всіх варіантах досліджень. За результатами дегустаційної оцінки виноматеріалів, найкращою вона була у клону R-374 - 7,92 бали. Виноматеріали даного клону були з яскраво вираженими ароматом та смаком.

Отже підводячи підсумок за результатами дослідження, ми можемо рекомендувати вирощування клону R-374 сорту винограду Совіньон зелений в ґрунтово-кліматичних умовах подібних до підприємства ДП «Агро-Коблево».

Список літератури

1. Главный каталог Viva! Cooperativi Rauscedo. Италия. 2000. С. 60
2. Іщенко І.О., Хреновськов Е.І., Савчук Ю.О. Виноградарство: навч. посіб. Одеса: Астропринт, 2020. 348 с.
3. Тулаева М.И. Создание генофонда и улучшение сортимента винограда Украины. *Виноградарство и виноделие XXI века*. Сборник статей. 2005. С.56 -59.
4. Хилько Ф.В., Чисников В.С. Состояние и перспективы клоновой селекции винограда в Украине. *"Магарач"*. *Виноградарство и виноделие*. 2000. №1. С. 4-5.